

Pranee thai mat take away as
Austrheimsgrenda 9
NO 5516 Haugesund

Att. Pranee Jekyoo Ramsdal

Vi trenger flere opplysninger for å behandle søknaden – varsel om avslag på søknad

Saken gjelder KARMØY kommune - gnr/bnr 85/78 - Kong Augvalds veg 6 - Søknad om samtykke.

Vi viser til søknad av 15.12.2022 om samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9. Vi mottok søknaden fra KVALA ARKITEKTER AS på vegne av Pranee thai mat take away as. Vi trenger flere opplysninger før vi kan behandle søknaden.

For å unngå at vi avslår søknaden om samtykke, må dere sende oss dokumentasjonen som mangler, **innen 17.02.2023**.

Søknaden omfatter tiltakstype Nytt bygg - Under 70 m² - ikke boligformål og bygningstype Gatekjøkken og kioskbygning.

Bruksareal (BRA) for tiltaket er 20 m². Totalt antall arbeidstakere er 1.

Søknaden omhandler etablering av salgsvogn, for tilberedning og salg av ferdigmat, direkte fra vognen.

Det vil være takeaway, uten sitteplasser.

Salgsvognens størrelse utgjør 18 m² BRA, med maks lengde på 10 meter, og bredde på 3 meter.

Virksomheten skal drives av eier alenen, og det er ikke planlagt å ha ansatte.

Tiltakshaver, og leietaker av eiendommen, som salgsvognen skal stå på, er Pranee Thai Mat Take Away AS (org.nr. 913 482 425). Utleier av eiendommen er DGM Invest AS (org. nr. 963 235 658).

Leieperioden for eiendommen gjelder fra 01.01.2022.

Tiltaket omfatter faste -og fremtidige arbeidsplasser, for 1 virksomhet.

Utleiers ansvar

Vi gjør oppmerksom på at det i forskrift om administrative ordninger, i kommentarene til § 12-1 om krav til søknad etter arbeidsmiljøloven § 18-9, er uttalt at den som oppfører bygning for utleie, og som selv ikke skal være arbeidsgiver for ansatte i de fremtidige arbeidslokalene, har ansvar og for å ivareta planlegging etter fremtidig bruk.

Arbeidsplassforskriften gjelder for arbeidsgiver i sin helhet, men sentrale deler av forskriften gjelder følgelig også for utleiery av arbeidslokaler, jf. § 1-3, fjerde ledd. Det er tiltakshaver som er bestiller og legger rammene for bruken av bygget. Tiltakshaver/utleier er forpliktet å legge til rette for at fremtidige leietakere kan ivareta et fullt forsvarlig arbeidsmiljø etter gjeldende arbeidsmiljølovverk ut fra de rammene bygget gir.

Utleier har således ansvar for at grunnleggende krav til arbeidslokalet er tilfredsstillende ivaretatt for de han leier ut til og som skal arbeide i lokalene. Leietakers medvirkning i planprosessen skal være reell. Det er en forutsetning at virksomheten/arbeidsgiver (leietaker) kjenner regelverket som gjelder for arbeidslokaler, arbeid/prosess og den type arbeidsplasser det planlegges for.

At det dreier seg om eksisterende eller eldre lokaler, fritar heller ikke tiltakshaver fra kravet om å tilpasse arbeidslokalene etter gjeldende arbeidsmiljølovverk. Arbeidsmiljøloven §§ 4-4 første ledd og 4-1 første ledd, stiller krav til et fullt forsvarlig fysisk arbeidsmiljø og sier at standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til enhver tid utvikles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet.

Dette har vi mottatt fra dere

Saksbehandlingen er basert på følgende dokumentasjon:

- 1 Skjema.pdf
- 2 Leiekontrakt Pranee 2.pdf
- 3 Kong Augvaldsvei 6.pdf
- 4 Vedl E2 Plansnitt(1647485).pdf
- 5 2 etasje Kong Augvaldsvei 6.pdf
- 6 Signert søknad.pdf
- 7 0654.JPG
- 8 0653.JPG
- 9 Toalett.JPG

Dette mangler

Søknad om samtykke til Arbeidstilsynet skal dokumentere at rammene i bygget er utformet slik at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd ivaretas på søknadstidspunktet og i fremtiden ved at arbeidsplasser og arbeidslokaler tilrettelegges og utformes i forhold til arbeidet som skal utføres, den enkelte arbeidstaker og til særskilte risikoforhold.

Før Arbeidstilsynet kan behandle saken ferdig og eventuelt fatte vedtak om samtykke, trenger vi følgende tilleggsopplysninger:

- Romhøyde

- Personalrom – garderober
- Ergonomisk helsefare

Romhøyde

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd stiller krav om at bygningsmessige forhold skal være fullt forsvarlige. Arbeidsplassforskriften § 2-8 utdyper kravene som står i arbeidsmiljøloven § 4-4, og stiller særskilte krav til at romhøyden i arbeidsrom og personalrom skal tilpasses rommets gulvareal og den virksomheten som drives der.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at romhøyden i arbeidslokalene er planlagt i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Det går frem av vedlagte, utfylte egenerklæring, at romhøyden ikke er i tråd med kravene.

Vi ber tiltakshaver redegjøre, i form av tekst og snittegning, at netto romhøyde oppfyller gjeldene arbeidsmiljøkrav.

Krav til romhøyde

Kravene til romhøyde framkommer av arbeidsplassforskriften § 2-8 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger. Netto romhøyde i arbeidsrom skal som hovedregel være minst 2,7 m. For arbeidslokaler som er mindre enn 40 m² kan den gjennomsnittlige romhøyden være ned til 2,4 m.

For arbeidsrom som har skråtak, gjelder kravet for den gjennomsnittlige romhøyden. I arbeidsrom med skråtak skal romhøyden være minst 2,2 m der mennesker skal stå oppreist.

Den gjennomsnittlige romhøyden i spiserom på inntil 60 m² bør være minst 2,4 m, og i spiserom over 60 m² bør romhøyden være minst 2,7 m. Når det gjelder garderober, vaskerom, dusjrom og toaletter, kan romhøyden være ned til 2,2 m.

Når romhøyden skal beregnes, skal det laveste punktet legges til grunn. Det betyr at hvis for eksempel ventilasjonsanlegg og lysarmaturer er montert i tak, og dermed gir en lavere romhøyde enn himlingen, skal romhøyden beregnes fra det lavest punktet på ventilasjonsanlegget eller lysarmaturene.

Kravene til romhøyde er ikke absolutte forskriftskrav, og vi kan derfor vurdere at andre presenterte løsninger er tilstrekkelige for å oppfylle kravet.

For at Arbeidstilsynet skal akseptere avvik, må det foreligge kompenserende tiltak, utover det som følger av lov eller forskrift. Forutsetningen for en slik aksept er at arbeidsmiljøet etter en samlet vurdering fremstår som fullt forsvarlig. Tiltakshavere må dokumentere at de har gjort en helhetsvurdering av innemiljøet og dokumentasjonen må inneholde romutforming, dagslys og utsyn, luftmengder osv. Et eksempel på kompenserende tiltak kan være at vindusarealene økes, slik at arbeidsrommene og personalrommene får mer tilgang til dagslys og utsyn enn det forskriftskravene stiller.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til romhøyde forvaltes strengt og at avvik vil vurderes i hvert enkelt tilfelle. Dere finner nærmere veiledning om dokumentasjonskrav ved søknad om samtykke, på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring og www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Personalrom – garderober

Arbeidsplassforskriften § 3-4 stiller krav til garderober. Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planen for garderober er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Det går frem av vedlagte, utfylte egenerklæring, at det er krysset av for at det er planlagt med garderober i tråd med kravene. På vedlagte tegningsgrunnlag går det frem at det tilrettelegges for toalett, spiserom og dusj, i tilliggende bygg.

Vi kan derimot ikke se av vedlagte tegningsgrunnlag, hvor det planlegges tilgang på garderobe.

Vi ber tiltakshaver redegjøre, i form av tekst og snittegning, at tilgang på garderobe oppfyller gjeldene arbeidsmiljøkrav.

Krav til garderober

Arbeidsplassforskriften § 3-2 stiller krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet at det skal tas hensyn til

- arbeidets art (bokstav a)
- det største antallet arbeidstakere som normalt bruker rommet samtidig (bokstav b)
- at virksomheten sysselsetter både kvinner og menn (bokstav d)
- at det i personalrom ikke plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet (bokstav d). Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som plass til renholdsutstyr og garderober, i samme rom.

Særskilte krav til garderober framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-4 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Alle har krav på garderobe, og hver arbeidstaker skal ha tilstrekkelig plass for å henge opp tøy o.l. Dersom forholdene gjør det nødvendig, skal det være atskilte skap for arbeidstøy og privat tøy.

Arbeidstakerne skal ha mulighet til å låse inn tøyet sitt i arbeidstiden, og der det er nødvendig, skal det i tillegg være låsbare avlukker for verdisaker. Videre skal arbeidstakerne ha tilstrekkelig plass til å skifte klær, og garderoben(e) skal ha speil, nødvendig antall sitteplasser for skifte av klær og skotøy og tilfredsstillende ventilasjon.

Virksomheten skal kunne sysselsette både kvinner og menn, og alle arbeidsplasser skal som hovedregel derfor ha atskilte garderober.

En atskilt garderobeløsning er særlig viktig i virksomheter der arbeidstakerne

- må skifte til eller fra arbeidstøy
- arbeider med stoffer som er giftige eller helsefarlige
- arbeider med stoffer som kan medføre smittefare, avsette lukt i tøy eller liknende

I slike tilfeller må selv små virksomheter vurdere atskilte garderobes. Garderoben(e) bør ligge i tilknytning til vaskerom/dusj eller være kombinert med vaskerom.

Når det gjelder kravet til atskilte garderobes, legger Arbeidstilsynet normalt ikke vekt på kjønns sammensetningen i virksomheten på søknadstidspunktet.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til garderobes forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-garderobes-pa-arbeidsplassen/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Ergonomisk helsefare

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd fastslår at fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrmessige forhold skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd. Videre følger det av § 4-4 annet ledd at arbeidsplassen skal innrettes og utformes slik at arbeidstaker unngår uheldige fysiske belastninger. Sett i sammenheng innebærer dette at tiltakshaver – ved å velge hensiktsmessige bygnings- og utstyrmessige løsninger – skal redusere risikoen for at arbeidstakerne blir utsatt for uheldige belastninger på grunn av tunge løft, uheldige arbeidsstillinger o.l. Muskel- og skjelettlidelser, også kalt belastningsslidelser, er et stort helseproblem og en av de største enkeltårsakene til fravær i arbeidslivet.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for å redusere ergonomisk helsefare er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Salgsvognen skal utstyres med varmtvannsdunker for vann og spillvannpumpe, samt bereder på 30 liter.

Vi kan ikke se av tiltakshavers redegjørelser, hvordan frakt av vann og annet tilhørende utstyr, til og fra salgsvognen, konkret tilrettelegges, og utføres, slik at arbeidstakere ikke blir utsatt for uheldige ergonomiske belastninger.

Vi ber tiltakshaver redegjøre for konkrete tilretteleggingstiltak for å unngå uheldige ergonomiske belastninger.

Krav til å redusere ergonomisk helsefare

Kravene til å redusere ergonomisk helsefare framkommer av arbeidsplassforskriften § 2-1 andre ledd og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger. Der stilles det krav om at arbeidsplasser skal være dimensjonert, innrettet og tilpasset arbeidets art,

arbeidsutstyret og den enkelte arbeidstaker. Søknaden skal dokumentere at rammene i bygget er utformet slik at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd blir ivaretatt. De skal blant annet forebygge muskel- og skjelettplager, også kalt belastningsplager, som er en av de største enkeltårsakene til fravær i arbeidslivet.

Gulvarealet skal være stort nok til at arbeidstakerne har plass til gode og varierte arbeidsstillinger og bevegelser, og til at arbeidet og bruken av arbeidsutstyr ikke fører til fare for sikkerhet og helse. Gulv og dekker skal være fri for farlige ujevnheter, hull og helninger. De skal være faste og stabile slik at arbeidstakerne kan bruke kjøretøy og transportinnretninger på en sikker måte, jf. arbeidsplassforskriften § 2-6.

Atkomsten til lokaler, interne transportveier, ganger, arbeidsrom og lignende må være dimensjonert og tilrettelagt slik at frakt av varer, utstyr og materiell kan foregå uten at arbeidstakerne blir utsatt for fare eller uheldige belastninger. Gulvet bør ikke ha nivåforskjeller der det blir brukt traller og liknende hjelpemidler. Heis eller løfteplattform er som regel nødvendig for frakt mellom etasjer.

Den enkelte arbeidsplassen skal være innrettet slik at arbeidstakeren kan utføre arbeidsoppgavene uten å bli utsatt for uheldige belastninger eller fare. Det må derfor være tilstrekkelig plass til å utføre arbeidsoppgavene. Håndtering av varer og utstyr skal skje i en forsvarlig høyde eller i en hensiktsmessig arbeidsstilling.

Lokaler og arbeidsplasser skal videre innrettes slik at arbeidstakerne unngår å løfte, senke eller bære objekter (for eksempel personer, materialer eller gjenstander) over avstander ofte. Hva rommene skal brukes til, må avgjøre hvor rommene skal plasseres i forhold til hverandre.

Vi gjør oppmerksom på at kravene for å redusere ergonomisk helsefare forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om ergonomi, på www.arbeidstilsynet.no/tema/ergonomi/. Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Vi fortsetter å behandle saken når vi har fått dokumentasjonen over.

Det er tiltakshaver som skal sørge for at søknaden gir alle nødvendige opplysninger, og som må ettersende den dokumentasjonen som mangler. Saksbehandlingstiden regnes fra det tidspunkt søknaden er komplett.

Om Arbeidstilsynets rett til å kreve opplysninger

Ifølge forskrift om administrative ordninger § 12-1 kan Arbeidstilsynet kreve alle opplysningene som framgår av Arbeidstilsynets søknadsskjema, og ellers alle de opplysninger som er nødvendig for at vi skal kunne vurdere om lovens krav er oppfylt i det enkelte tilfelle.

Hva skal søknaden dokumentere?

Søknaden om Arbeidstilsynets samtykke skal dokumentere at tiltaket planlegges med bygnings- og utstyrsmessige løsninger som er i samsvar med kravene i regelverket, slik at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd ivaretas. Arbeidslokalene og arbeidsplassene skal være tilpasset arbeidets art, særskilte risikoforhold ved driften og den enkelte arbeidstakers behov. Kravene til personalfasiliteter skal ivaretas.

Kommunen kan ikke gi igangsettingstillatelse uten vårt samtykke

Merk at kommunen ikke kan gi igangsettingstillatelse uten samtykke fra Arbeidstilsynet, jf. plan- og bygningsloven §§ 21-4 og 21-5.

Vi sender derfor kopi av dette brevet til KARMØY kommune for å gjøre oppmerksom på at dere ikke har fått Arbeidstilsynets samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9.

Dere kan klage

Dere kan klage dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi de opplysningene vi spør etter, jf. forvaltningsloven § 14. Fristen for å klage er tre dager fra dere mottar dette brevet.

For mer informasjon om klageinstans, framgangsmåte ved klage, retten til å se dokumentene i saken og søksmål, se www.arbeidstilsynet.no/klage/. Dere kan ikke reise søksmål før klageadgangen er prøvd, jf. forvaltningsloven § 27b.

Gi informasjonen videre til arbeidsmiljøutvalget, verneombudet eller ansattes representant

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne medvirker i samtykkebehandlingen. Arbeidsmiljøutvalget og verneombudet har formelle roller som skal sikre slik medvirkning. Vi ber dere derfor om å gjøre arbeidsmiljøutvalget kjent med dette brevet. Hvis virksomheten ikke har arbeidsmiljøutvalg, ber vi dere om å gjøre verneombudet kjent med brevet. Har dere inngått avtale om annen ordning enn å ha verneombud, skal dere gi kopi av brevet til ansattes representant.

Hvis tiltakshaver er utleier, skal dere gi en kopi av brevet til alle arbeidsgivere som er leietakere. Dette for at de skal kunne orientere egne arbeidsmiljøutvalg, verneombud eller ansattes representant.

Se arbeidsmiljøloven § 7-2 annet ledd bokstav c) og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 2-2 tredje ledd bokstav a).

Mer informasjon?

Dere finner mer informasjon om Arbeidstilsynets samtykke og krav til det fysiske arbeidsmiljøet på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/.

Send dokumentasjon via eDialog

Bruk eDialog hvis dere skal sende oss dokumentasjon eller svare på dette brevet. Oppgi referansenummer 2022/58638. Les mer om eDialog på www.arbeidstilsynet.no/post/.

Med hilsen
Arbeidstilsynet

Tommy Pedersen
seksjonsleder

Frode Bødtger Hansen
seniorinspektør

Dette brevet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

KARMØY KOMMUNE	Byggesaksavd.	Postboks 167	4291	KOPERVIK
KVALA ARKITEKTER AS	Hein Tangen	Vestheimvegen 49	4250	KOPERVIK
DGM INVEST AS	Utleier	Postboks 1383 Gard	5507	HAUGESUND